

zetőinek eszejárását, addig amíg beleállít-hatnám ezen áldásos munkában való rész-
vételét. Azt óhajtanám, hogy
ezeken a napokon ne gondoljunk más-
ról, csak arról, hogy kivégyük részünket
a katolikus ügyünk előbbre vitelének
munkájából a XI. kath. nagygyűlésen.

Már egyszer nyílt fel szemünk, akar-
junk látni többet mint a mi szerény kis
körünk szűk látóhatára. Akarjunk többet
végezni, mert az eddigi életünk nem volt
főkéletes apostoli munka. Mert ha régeb-
ben elég volt a szokásos kegyelemkérés,
jelenben e mellé kell társadalmi tevékeny-
ség, folytonos érintkezés a magára hagyott,
vagy a tévedés útjára lépett néppünkkel.
Ez, amit sokan „piaci munkának“ neveznek.

Egy szóval új támadásokkal kell szembe
szállani, s ide az újkor védőfegyvereire
van szükség. Ezen fegyvereket beszerezni
képesek nem vagyunk, sem velük élni
nem tudunk, ha nem tanítanak a mesterek
erre. Azért kell tanulni, világot látni és
átalakító eszméket hallani. Ezért halljuk a
kor szózatát, vonzó hangját: „Együtt lenni,
együtt érezni és egyöntetű munkát végezni
a magyar katolikus társadalom átalaki-
tásában.“

Ezért menjünk el és vegyük ki ré-
szünket a XI. Kath. Nagygyűlésből.

ST.

Brassói nagy napok.

Napsugaras, meleg őszi nap derült reánk,
brassóiakra, november 1-én, Mindszentek ün-
nepén. Mintha a természet is szívünk szerete-
tének melegével akart volna versenyre kelni. E
napon üdvözölhették a hű, a buzgó brassóiak
főpásztorukat, aki mindig örömet, áldást, szeret-
tetet, a léleknek ezt a meleg verőfényt hozza
híveinek. Szinte megköveteli már a brassói hí-
vők serege, hogy e napokon főpásztorra övé le-

gyen, s amikor eljön, a méltó atya méltó gyer-
mekének bizonyul.

Szerdán reggel nyolc óraker kezdte meg
főpásztorunk apostoli munkáját. Előbb esendes
misét olvasott a brassói papok összeségének és
kiseretének asszisztenciája mellett. Mise után
előbb Meisel József apátplebanos méltatta az
ünnap jelentőségét, majd a még mindig kissé
gyöngélgedő püspök ur helyett és nevében Les-
tyán József püsp. udvari pap beszélt a bérma-
landókhoz. A bérmafast, gyönyörű s kellemesen
enyhé idő levén, a plebania udvarán és kertjé-
ben adta föl, mintegy száz, többnyire gyermek-
hívőnek, de láttunk itt-ott felnőt, sőt elemedett
konkat is.

A bérmafast szentségének kiosztása után a
főpásztor a Népszövetség díszes zászlóját szen-
teltte fel. A zászlóanyai tisztet dr. Pawelka
Ernőné úrnő vállalta, aki tizenket pár kosorus
leány és vőfély kíséretében jelent meg. A nép-
szövetség férfigárdája hatalmas tömegben jelent
meg. A püspök ur rövid, bensőségteljes beszé-
det is mondott. Nagy volt az öröme, — mondá
— amidőn megtudta, hogy a brassói Népszö-
vetség már olyan erős, hogy zászlónak szüksé-
gét is érzi. Örömmel áldja meg e zászlót s
óhajja, hogy ez a lobogó tömörítse maga alá
a krisztusi eszményekért harcolni és élni kész
keresztény katolikus leventéket. E sok nemze-
tisegtől lakott, sok vallás szerint élő édes ma-
gyar hazát két tényező tarthatja fenn: Istennek
bensőséges imádata és a rendíthetetlen király-
hűség. E két fontos tényezőt a népszövetségi
tagokalak is lelkeré kéri.

Ezután a Népszövetség, most már gyönyörű,
megáldott lobogója alatt a főgimnázium torna-
termébe vonult ünnepélyes közgyűlésre, amelyen
a főpásztor is megjelent. Kíséretében voltak
Vajna Gábor dr., főgondnok a líriközszégi tanács
élen s még igen sokan városunk előkelői közül.
Előbb a magyar nemzet örökségét, imádságát, a
Hymnus-t énekeltek el, majd Szélesy Dénes
népszövetségi igazgató megnyitván a közgyűlést
átadta a szót a központi kiküldött szónoknak
dr. Kutka Miklós jogtanácsosnak, aki hatalmas
beszédben esettette a Népszövetség magasztos
céljait, küzdelmeit és áldásos eredményeit, végül
a központ nevében is köszönetet mondott a
püspök úrnak, aki e végeredményében magasztos
mozgalomnak valóságos apostola.

Ezután Árvay József szavalta lelkesen, ben-
sőséges tüzelle Balinthe: „Zászló a v a t á s r a“
c. ódáját. Az egyházi dalárda újabb, szép éneke
után Meisel József plebanos indítványozta, hogy
a közgyűlés fejezze ki Barkóczy Sándor minisz-
teri tanácsos úrnak, aki ellen liberális tanári
körökből, sőt magából az Országos Tanárégye-
sülethől is adóz hajsztat indítottak, bensőséges
bizalmat és rokonszenvét. A közgyűlés az indít-
ványhoz egyhangú lelkesedéssel hozzájárult.
Végül következett a zászlószögek beverése. Első-
nek a főpásztor verte be a szöveget a szokásos
rövid jellege helyett szép büdítő beszédet
mondva.

Közgyűlés után a tanári szobában a r. k.
főgimn. tanártestületének tisztelgését fogadta s
Agoston Lajos igazgatónak szép üdvözlő beszé-
dere igen kedves, buzdító választ adott. Boldog,
— mondá — hogy az isteni Gondviselés olyan
egyházmegebe vette, amelyben hét r. kath.
középiskola van, mert teljesen át van hatva a
keresztény nevelés fontosságától. Buzdítja a
tanárokat, hogy csak haladjanak e nemes mun-
kájokban a krisztusi eszmények útján, s apró-
cseprő, mindennapi akadályok, emberi kelle-
metlenségek ne bánták, ne esúgesszék.

Delután hat óraker gyászvevősernye volt,
teljes segédlettel, szerdán reggel pedig infulus
gyászmise Liberával. Szentmise alatt az egyházi
zenekar finom kísérete mellett a Taller gyö-
nyörű, Gregorian-motívumokon épülő Requiem-et
adta elő a művésziest megközeltölt ösztetana-
lással, Gradualera Stadler József karmester be-
totét énekelte szép, szonor hangjának teljes
érvényesülésével Verzar Kalmán.

A delután a tanulóifjúság örömmünnepe volt.
Ekkor avatta ugyanis kegyelmes urunk a Maria-
kongregáció lovagjaiva a helybeli r. k. főgim-
náziumnak 33 arra érdemesnek bizonyult jelölt-
jét s egy a püspök ur kíséretében városunkban
időző kolozsvári kis gimnázistat. A felavatás
lélekelmő szertartását megelőzőleg Várady
Gyula mikonifalusi plebanos mondott remekbe
készített ünnepi beszédet, melynek első felében
hitetlen korunknak lélektanát fejtegette, s ódai
lendületű befejezésében a haza jövőndő remé-
nyét a keresztény ifjúságot a Boldogságos Szűz
oltalmába ajánlotta. Meghatóak voltak a szülők-
höz intezett végzavai.

Svédországról.

Ira: Ádám Éva.

Törvények formáják, alakitják az embere-
ket és emberek szervezik a törvényeket. A kettő
kiegészíti egymást. Egyik, a másikat áll elő.
Valamely ország törvényeiből ítéletet mondha-
tunk annak kulturájára. Talán nem lesz érdek-
telen, ha megemlítek egyet-mást a svéd állam
intézményeiről. Már a mennyit egy átutazó tu-
rista szemé és lelke megfigyelhet. Hát csak úgy
rendszer nélkül beszélék, amint én is itt, vagy
ott észrevettem valamit.

Érdekesekek a svéd katonák. A világ legjám-
borabb népei. Se fegyver, se kard nem jelzi,
hogy ők az ország védői. Szolgálaton kívül ők
is éppen olyan igénytelen, békés polgárok, mint
a többi s a tengerpartok emberáradatában fel-
tűnés nélkül sietnek tova.

A svéd parlament hatalmas nagy, világos
zöld márvány előcsarnoka, valami üde, derűs,
meleg érzést kelt a belépőben.

Képviselőiket hat évre választják. A szava-
zati jogot 3000 kor. jövedelem és 35 év után
számítják.

A városi képv. testületben általános titkos
választójog van törvényben és ez kiterjed a
nökre is.

230 képviselője van Svédországnak. Az alsó-
házban mindenki választhat, — a nő is — aki
25 éves és az adóját megfizette.

A vörös postával bevont sárga padokban,
a képviselők nem pártok szerint ülnek egy cso-
portban, hanem kerületek szerint.

Pénzügyi kérdésben mindakét ház igen-nem
szavazatát begyűjtik. A kettő csak együtt hatá-
rozatképes.

Innen önkénytelenül és folytatásképp a kir-
palotába siet az ember. Az talán minden or-
szágban egyforma. Kivétel csak az, ahol az el-
kergetett II. Oszkár lakott. Szinte fájdalommal
érintő egyszerűség! Hihetetlen egyszerűség! Az
adutánsok lakása olyan napi 2—3 koronás vi-
déli vendéglői szobaforma. A király dohány-
zója alig 2—2¹/₂ m. magas. Mellette van a ter-
kepterem, hol koronás királyok lelke, fantáziája
játszik az országok határaival. A kikötőben an-
gol, finn, orosz hajók vesztegelnek, melyek
Stockholmtól Szentpétervárig 26 óra alatt sze-
lik át a tengert.

Ott magaslik a „Nordiska Museet“ Jelleg-
zetes északi stílus. Svédország legszebb pala-
tája. Soha, sehol se láttam ilyen borongó, érde-
kes palotát, mintha benne, mintha rajta buj-
dosna a svédke lelke. Gyakran lehunym a sze-
memet és határozottan boldog vagyok, hogy lát-

tam, annyira kielégíti a lelkem furesza stílusér-
zését. Különböben német reneszánsz. De sokkal
jelentősebb, ha az északi lelkek típusának ne-
vezem. Előtte a két hatalmas obeliszken tűn-
döklő északi csillag ragyogása, teljessé teszi az
illúziót.

Odabenn az emlékek történeti sorrendben
állanak elénk, a meggyilkolt északi királyok vé-
res ruháitól kezdve, a magas svéd kultúra ezer
bizonyítékai mind. Ilyen meglepő érdekességgel,
művészettel, hangulattal, költészettel rendezett
műzeuma azt hiszem nincs több Európában,
mint Stockholmban a Nordiska Museet. Az öreg
Európának egyik legrégebb diákvárosa: Upsala.
Ott áll a hires egyetem. Furesza sípkás, edzett
arú, matrózokra és edzett tengerészekre emlé-
keztető arconautái ifjakkal van tele a város. A
kis, pár centiméteres hosszúságú öblös pipat
oda szorítja a szája szögletébe az upsalai diák.
Igy beszél velünk is. Ő maga finn születésű.
Tele van aggatva a ruhája ismeretlen diák jel-
vényekkel s esudálkozik, hogy én esudálkozom
rajta! Sok száz nő tanul az upsalai egyetemen
és ős diák típusokkal találkozunk. 2000 hallgató
van, 40 tanárral.

Az egyetemi könyvtár világhírű. Valóságos
törlongás van egy szekrény előtt, hol a 4 evan-
gelium első fordítása kéziratá áll. Az első nyelv-

Most kezdetét vette a felavatás szertartása. Előbb a jelölték a püspök úr kezébe letették fogadalmukat, majd megújították hitvallásukat, s elmondották felajánlási imáikat, s átvették főpásztoruktól a kongregációs Mária-érmet s az okmányt. A felavatási ünnepség végén a püspök lépett a szószékre s intézett apai szívből fakadó, megható és megindító beszédet az immár Mária leventéivé avatott ifjúsághoz. A kor s a világ ezernyi veszedelme közepette hű pártfogóra, hatalmas segítőre találnak Máriaiban, de csak úgy, ha ez az ünnep nem csupán szertartás, s az az okmány nem írott papír, hanem ez is, az is a szívnek munkája, a szív szava. Dívatos szállóige a kongregációkat azzal vadolni, hogy sötétséget terjesztenek. Huszonöt éve immár, hogy kongregációkat szervez, de sem ő, sem mások soha egyebire nem tanították az ifjakat, mint arra, hogy nagy szeretettel és makulátlan, tiszta életökkel, hazaszeretettel példaképen ragyogjanak a többiek előtt.

Majd kihirdette a holnapi nap programját, s a híveket a bűnbánat szentségéhez való járulásra hívta fel. Késő estig gyóntatott.

A harmadik nap az iskoláké volt. Kegyelmes atyánk először a főgimnáziumot látogatta meg, elment minden osztályba, meghallgatta a tanulók feleleteit, apró kérdéseket intézett hozzájuk, közéjük ment a szünpercek alatt, megjelent a torna és játékorákon, s láthatólag gyönyörködött az egészséges, vidám ifjúság zsiszongó seregén.

Tizenegy órákor rövid konferenciára hívatta össze a testületet, s azon is főpásztori szívének szeretetéről tett fényes bizonyosságot, amennyiben magas névnapja alkalmából kegyelmi ténykedést gyakorolt két oly esetben, ahol az iskolai törvények szigorúan itelkeznek. Delben a főgimnázium teljes ifjúsága a tornacsarnokban gyűlt össze. A főpásztor itt lebilincselő, közvetlenségében bájos kis beszédet intézett az ifjúsághoz, elsősorban azokhoz, akik neki névnapja alkalmából örömet akarnak okozni, kedves ajándékot nyújtani.

Nem kíván ajándékul egyebet, csupán öszinte, tiszta gyermeki szívet. Aki neki örömet akar okozni, a szívet hozza el. A szent gyónásban megtisztult, s az Isten Baránya után hön vagyó, tiszta szívet, s ő viszonzásul nyújtani fogja azoknak a legmohóságosabb Oltariszent-

ségben az isteni Üdvözítőt, aki nélkül nyívesen derűs, boldog élet, aki nélkül nincs nyugodt, boldog halál. Együttal figyelmezteti őket a jó, tanuló ifjúsághoz méltó magaviseletre. A rossz fiú mérhetetlen bánatot okoz szüleinek, pedig a szülők sok-sok örömet érdemelnének. A főpásztor az ifjúság lelkesen megéljenzte. Délután Brassó valamennyi iskolájának tanulócsoporthoz végezte önkéntes gyónását.

Hat órákor az új szabályzat értelmében megválasztott új hitközségi választmányának volt zárt ülése, amelyen a tagok letették a hűségi esküt.

Pénteken délelőtt meg időt szakított magának kegyelmes atyánk arra is, hogy az új és modern berendezésű állami szakiskolát meglátogassa, s annak érdemes, derek igazgatóját, Dózsa Jánost magas látogatásával kitüntesse. Megtekintette tüzetesen az iskolát, tantermeiket, műhelyeket, internátusi helyiségeket, majd a növendékek összeségehez szívből fakadó buzgó beszédet intézett, s megmutatta nekik az egyedül igaz utat, amelyen haladva derek iparosok, s vallásuknak s hazájuknak hű fiaii lehetnek.

Este a hitközségi választmány tette le hivatali esküjét. Az apátplebános megnyitván a rendkívüli választmányi ülést, küldöttséget menesztett a kegyelmes úr után, akit megjelentekor hatalmas éljenzés fogadott. A plebános felkértére elfoglalta az elnöki széket s a plebános és Vajna Gábor dr. főgondnok üdvözlésére azt válaszolta, hogy bár nem szereti az ünnepeket, a brassóiaktól szívesen veszi, mert úgy látja, hogy azok az élő hitből veszik a cselekvés rugóit. A püspök az eskütétel után mondott szótzatában felhívta őket keresztényi katolikus teendőik becsületes teljesítésére és szíves figyelmükbe ajánlotta a Brassói Népszövetség intézményét s a Brassói Ujlapot, mint olyan intézményeket, amelyek már most eredményeket tudnak felmutatni. Aztán valamennyien a templomba vonultak estéli ajátoságra.

A legbájosabb, a legszínesebb kép szombaton reggel, Borromei Szent Károly ünnepén, püspökünk magas nevenapján táruult szemünk elé. Ekkor hozták el városunk gyermekei, fiúk és leánykák, katolikus és állami iskolák tanulói a legdrágább ajándékot, amit a tegnap bíz-

mint egy erdő. Hatalmas zúgó fákkal, sétaterekkel. Upsalában láttam az első port Svéd föl-

dön. Odatenn északon nincs. Talán a tengerek párájával telített levegő nyeli el, nem tudom, de tényleg nincs por! Boldog ország, úgy-e? A növényzet, az út mentén leginkább zab.

Hazasietek Stockholmba. Meg csak esti 10 óra, még fenn van a nap. Lemegyek a csodaszép Linné-parkba. Az ő lelke el itt igazán. Soha ilyen csodás, bűvös, szép, idogen, exotikus virágfajokat nem láttam semmiféle üvegházban, mint e parkban! Aki északon jár, megnézze azokat a halvány nagy idegen virágokat! Nagyon érdekes szép szobrok vannak e parkban. Egy szőke magas ifjú csatlakozik hozzánk és rendkívüli előzékenységgel kalauzol tovább.

Köszönöm magának innen a messze magyarföldről: Erik Holmblad!

Az ember nem azért megy külföldre, hogy aludjék. Ott mindenki kötelességének tartja addig járni, amíg majd összeesik! Kevés híján sikerül is.

Dehogy is fekszünk le. Nemzeti táncot akarunk látni. Bálba megyünk. Porosan, kormosan. Ezt is elmondom egyszer.

lommal kért tőlük a szent gyónás kohójában megtisztult, s az Úr Jézusra, mint vendégre váró szívöket. Valóságos kis sereg volt az, amely ma a püspök úr kezéből fogadta az Oltariszentséget. Majd még egynehány hívót részesített a bérmlás szentségében.

A plebánia lakban Meisel főesperes, apátplebános üdvözölte néhány igazán bensőséges szóval. Az ártatlan gyermekek névnapj ajándéka után — mondja — fogadja az élet viharában megedzett férfiszíveket is ajándékol, azon férfiszíveket, amelyek talán nem lánognak mindig olyan tiszta tüzből, mint a gyermekszívek, de amelyek őszintén szeretik főpásztorukat. Kedves válasz után papjait szívéllyel öleléssel bocsátotta el, mert várt immár a dús brassói programnak egyik kimagasló pontja, a r. k. főgimnázium Szent Imre-ünnepélye. A szép ünnepélynek műsora a következő volt:

1. „Himnusz Szent Imrehez“, előadja a főgimnázium vegyeskara. 2. „Ünnepi beszéd“, mondja Moldován Ferenc, VIII. o. t. 3. „Nyitány“ Beethoven, „Fidelio“ operájából, négy kézre előadja Simay Arthur VI. o. t. és * * *. 4. „Szent Imre a magyar ifjakhoz“, írta Sik Sándor, szavalja Söusey Zoltán, VI. o. t. 5. „Fohász“, Szűgyi J. től, előadja a főgimnázium vegyeskara. 6. „Edes anyám“, írta Mora István, szavalja Tarsai József, I. o. t. 7. „A dal“ Spöhr E.-től, előadja a főgimnázium vegyeskara.

Gyönyörűen sikerült ünnep volt, akár az énekek szabadságát, akár a lelkes, tüzes, vagy a bájosan gyermekes szavakat tekintetbe. Különösen szép volt a Moldován Ferenc formás, tartalmas, ügyesen előadott ünnepi beszéde. A közönség, amelynek soraiban ott láttuk Mikes Zsigmond gróf, főispán urat, a gimnázium világi gondnokát, Vajna Gábor dr., hitközségi főgondnokot, Pál Gábor, kir. tan., esikszeredai főgimnáziumi igazgatót, Székely Károly, sepsiszentgyörgyi alesperes-plebánost, Várady Gyula mikóújfalvi plebánost, P. Pucher Anaklet Szent Ferenc r. atyát s igen sokat hölgy és férfivilágunk előkelőségéből, láthatólag gyönyörködött az ünnevelty egyes számaiban, s abban a talpraesett kis apológiában, amelyet a főpásztor a dívatos, „Történelminek“ nevezett támadásokkal szemben mondott Szent Imre herceg mellett, akinek olyan férfias erejűt jegyezte fel a megbízható krónikás, amelyek homlokegyenest ellentmondanak a „gyengeség, veznaság, hűlyeség“ vadjainak. Ünnepély végén még Agoston Lajos főgimn. igazgató üdvözölte névnapja alkalmából, amit a főpásztor kegyesen fogadott.

A főgimnázium ünnepélye után a szent Ferenc r. nővérek intézetének ünnepélyén vett részt. Ez ünnepélynek kimagasló pontja volt egy bájos kis egyfelvonásos vígjáték, amely derűs hangulatával valósággal felvidámitotta a nagy előkelő közönséget. Maga az előadás meglepően ügyes volt. A szereplők: Ötörbän Csilla, Halasy Annuska, Vákár Ilonka, Sántha Margit, Adorján Olga valóságos vetelkedtek szerepeik természetes előadásában. A főpásztor is megdicsérte őket.

Csattanóul még egy kedves meglepetést tartogatott. Úgyanis a zárdában adott ebéd közben kijelentette, hogy hűséges segítőársát, segédpüspök kora óta kitaró kísérőjét, a lelkiekben okos tanácsadóját P. Pucher Anaklet szent Ferenc r. atyát mai kelettel az erdélygyházmegei szentszék tanácsosává nevezte ki. E kedves figyelmet a vendégek lelkes éljenzéssel, a kitüntetett látható meghatottsággal fogadta és köszönte meg.

E szép akkorddal aztán a szép napoknak is vége lett.

emlék, úgy, mint nálunk a „Latjátok feleim szontókkal“ kezdetű halotti beszéd.

Aztán ott van Schiller, H. Katalin, Maria Antoinette, Mozart, H. József, Linne (A Linné kultusz igen nagy!) Tritjhoff, Luther és Melanchton és a jó ég tudja kiknek a kézírata, egész indiai nagyságok akombakomjaig.

A 280 ezer kötet között véletlenül egy magyar könyvre esik tekintetünk. Ott áll: Hampel: A régibb középkor emlékei Magyarhonban. Bpest. 1894. Jól esik a magyar szemnek ezt látni.

A Gusztáv Adolfról nevezett „Gustavianus“ egyetemen szemben áll az öreg Dóm. Aki rápillant, azonnal felkiált: Nini a párisi Notre-Dame kis mása! Aztán igen büszke az ember, hogy felismerte. Hiszen egy művész tervezte.

A reformáció előtt kath. volt e templom. Óráütése mint egy buzgó mély harang, szinte megremegteti az utcát. Az öreg Dómban nagy svéd tudósok, királyok pihennek. „A botanikusok fejedelme, — mint a sírfelirat jelzi, — Linné is ott alszik.

Sietek már az állomáshoz. A régi várfalakat még megbámulom. Házvastagságú csak! Sziklakövekből építették valaha. Ott áll Vasa Gusztáv szobra a komor ágyukon.

A temető mellett jövök el a vasúthoz. Olyan

Az óramutató körlehetetlen következetes-
séggel futott előre, sietni kellett ki a pályá-
udvarra s a dübörgő vasmasina elvitte fópász-
torunkat.

Ő elment, hanem az a sugárzó verőfény,
mely szíveből áradt szét, itt maradt közöttünk.

HITVÉDELMI TEENDŐINK.

(Rövidítve.)

Máthé József.

(Befejezés.)

A papnevelés ügyét kell kiválóan felkarolni.
A gyakorlati oktatásra kellene nagy gondot for-
ditani. A hitoktatók és hitazonok részére misz-
szio-könyvtárt berendezni. A papnevelő intéze-
tek közelében 20—40 holdas mintagazdaságot
berendezni. Egyházmegyei tanszer múzeumot
létesíteni. Fiatalabb papokat pedagógiai tanfo-
lyamokra küldeni. Egyházmegyei védőiro-
dákat létesíteni. „Egyházmegyei tudósító” címen
új lapot indítani, s a híveknek jutányos áron
adni. Papi kaszinókat alapítani. Országos kath.
egyházi tudósítót szervezni a kath. tanügyi tanács
minibájára. Kath. gazda- és ifjúsági köröket ala-
pítani. Egyházmegyei szövetkezetek létesítése.
Ezek szállítanak a ruhakelmet s más egyébeket.
Egyházmegyei építészeti hivatalra is szükség van.
Országos kath. kiségitő alapot is kellene össze-
hordani. Az egyházi birtok megfelelő felszere-
lással láttassék el, hogy helyes kezelés mellett
meghozza azt a jövedelmet, mit a hasonló ni-
nőségű és kiterjedésű, de jól kezelt világi bir-
tokok. Megbízható gazdatisztek neveléséről gon-
doskodni. A kepe és párber megváltását a mi-
nisteriumnál szorgalmazni. A kongruát becsü-
letesen rendezni. Ezek azok a teendők, ame-
lyeknek megvalósítása által remélhetjük, hogy
népünknek, hazánknak és egyházunknak igazán
javára váltunk és a lelkek ügyét nagy lépéssel
vittük előre.

INNEN-ONNAN.

A Kath. Népszövetség 1911-ben. A Kath. Népszö-
vetség ez évben is, mint eddig, fokozott erővel
és szemmel láthatóan növekedő eredménnyel
munkálta a talajt a keresztény eszmék és elvek
befogadására s bővebb gyümölcsötetésére és
gyűjtötte a tömeget megtámadott igazságainak
és intézményeinek védelmére. Tevékenységének
célja változatlanul egy keresztény erkölcsében
megerősödő, kulturában és gazdasági jólétben
fejlődő népek nevelése maradt.

A folyó év a szervezet negyedik esztendeje
volt s ez év október 1-ig a Központi Irodának
279.320 tagot jelentettek be. Az előző év 240.942
tagjával szemben ez 38.382 szaporulatot jelent.

A tagok anyanyelv szerint a következőkép
oszlóznak meg: magyar van 155.010, német
66.105, lét 52.425, horvát, bunyevác 3.210, ru-
thén 2.570. Ezek mintegy 3394 községben vannak
eloszolva.

A központi vezetőség 725 gyűlésen agított
a Népszövetség érdekében.

Az oktató munka is sokoldalú igyekezettel
folyt, aminő sokoldalú népünk szükséglete. Kül-
önösen hitvédelmi, jogvédelmi, gazdasági szö-
vetkezési kérdéseket öleltek fel a kiadott füze-
tek, naptárak és előadások. A tagok oktatására
és a felmerült aktuális ügyek megbeszélésére
tartott gyűlések és értekezletek száma megha-
ladta a 10 ezret.

Tagsági illetmény fejében az elmúlt esz-
tendőben 2.591.000 füzetet és naptárt adott ki

a Népszövetség. Különböző röpiratot és nyom-
tatványt pedig 1.210.000 példányban terjesz-
tett el.

A központi igazgatás áll háromtagú elnök-
segből, vezérigazgatóból, főtisztartól, ügyészől,
12 tagú kormányzó tanácsból. A határozatok
végrehajtója a Központi iroda. Ez jelenleg 14
szellemi és 13 kezelő munkát végző erővel ren-
delkezik. Az előtett ügydarabok száma 45.297.

A Központi iroda egyik alosztálya a Nép-
iroda, amelynek hatáskörébe tartozik a jogvé-
delem. A Népiroda a folyó évben 12.027 meg-
keresést intézett el. A másik alosztálya a gazda-
sági, mely 5.130 ügyről adott felvilágosítást.

A pénzüri állapot a számvizsgáló biz-
ottság jelentése szerint a következő. Bevétel:
271.558.01 korona, kiadás: 179.040 korona.
Egyenleg, mint maradvány 92.517.66 korona.

Az Orsz. Középkiskolai Tanáregyesületből egymásután
lépnek ki a státusi tanárok is. Nincs kétségünk
abban, hogy lépnek valamennyien, akik csak
tagjai, mert hitvalló katolikus ember nem ma-
radhat benn oly egyesületben, amelyben egy
maroknyiszabadkőműves fekezetetlen gyűlölettel
támad egyházunkra, s katolikus vezető fer-
fiainkra.

Hogy az Orsz. Középkisk. Tanáregyesület
már rég letért a tradíciók útjáról, sokan észre-
vették. Ez tette szükségessé a Kath. Középkiskolai
Tanáregyesület megalakítását. Kezdetben is
nehezen ment, de most már teljesen lehetetlen,
hogy a két egyesület egy csapáson haladjon.
Mely szakadékok választják el a két tanáregye-
sületet egymástól.

Ilyen körülmények között lelkiismeretből
kötelesség felkarolni a Kath. Középkisk. Tanár-
egyesület ügyét. Reméljük, hogy tanáraink is
belátják ezt s azok is beiratkoznak tagjai so-
rába, akik netalán eddig oda nem voltak főlve.

HIREK.

A gyulafehérvári Népszövetség állásfoglalása.

Minden külön meghívó, toborzás és rábe-
szelés nélkül nov. 5-én a Kath. Legényegyesü-
let helyiségeiben összegyűltek a népszövetség
tagjai. A v. é. d. Jakó ny. főigazgató a gyű-
lést megnyitó beszédében rámutatva azokra a
veszedelemekre, amelyek kath. meggyőződé-
sünk és egyházunk ellen irányulnak, politikai és
társadalmi életünk keresztényellenes törekvései-
vel szemben határozott állásfoglalásra hívta föl
a gyűlés tagjait. Mert ilyen törekvések irányítják
azt az embertelen hajsztát is, melyet Barkóczy
Sándor báró ellen indítottak. Tiltakoznunk kell
tehát első sorban e hajsza ellen, mert lehetet-
len ebben a magyar katolicizmus ellen irányuló
célzatosságot is meg nem látni.

Király Gáspár főigazg. tanár beszélt
ezután. Kimutatta, hogy milyen természetű és fo-
kozatos volt a szabadkőművesek előnyomulása
az iskolákban, amelyeknek a fontosságát a ke-
resztény világnézet lerombolására mindennel
előbbrevalónak tartották. Új erkölcsi törvénye-
ket akarnak megállapítani, de még csak ezután,
amelyek új világot teremtenének a keresztény
kultúra romjain. Az iskolákba már benyomult
ez a keresztényellenes szellem s hozzáfogott,
hogy kiüldözze onnan a kongregációkat. Közöm-
bössé tette hite iránt a középkiskolai ifjúság egy
részét s ma már ott vagyunk, hogy üldözik a
a hátor, hitvalló katolikus tanárokat is.

A kath. elvek és érdekek ellen folytatott
harc középpontjában valóságos hősként áll Bar-
kóczy Sándor báró. Mintha öllene volna kon-
centráva minden támadás. De nekünk, magyar
katolikusoknak nem szabad magára hagyni őt,
nem szabad megengedni, hogy elbukjék a ma-
gyar katolicizmusnak ez az erőssége, mert
akkor a páholyok lesznek úrrá e nemzet fölött,
melyet élvegre is a kereszt hatalma tartott fenn
és őrzött meg kilencszáz esztendő viszontagságai
közepette.

Majd egy határozati javaslatot terjesztett
elő, amelyet a gyűlés Óriás Nándor és Fejér
Gerő dr. hozzászólásai után egyhangúlag,
nagy lelkesedéssel elfogadott. A határozat szó-
szerinti szövege ez:

„A Kath. Népszövetség gyulafehérvári szer-
vezete lelkiismeretből kötelességének tartja,
hogy a leghatározottabban tiltakozzék azon alap-
talan vadak és durva támadások ellen, amelyek-
kel Barkóczy Sándor bárót minden igaz kath.
hívó megbotránkozására ügyszórára mindennap
illetik. Az ő ügyét a magyar katolicizmus ügyé-
nek tekintjük s védelmére készek vagyunk bar-
mikor fölvenni a legelszántabb küzdelmet”.

E határozatot közzétette Gróf Zichy János
kultuszminiszterrel is, fölkérve őt, hogy védje
meg Barkóczy Sándor bárót a további üldözé-
sektől s ne engedje, hogy a keresztényellenes
világnézet az ő esetleges felreállításával bevonul-
hasson az iskolába, s tönkretegyje a keresztény
kultúrát.

Közzétették Barkóczyval is, kifejezést adva
annak az őszinte együttérzésnek és odaadó ra-
gaszkodásnak, amellyel iránta a gyulafehérvári
népszövetség tagjai viseltetnek.

Megindult az országban a lavina, a kath.
szervezetek egymásután tiltakoznak a szabadkő-
művesek merényletei ellen s tömött hadsoro-
kban vonulnak föl a védelemre. Az öntudatra
ébredésnek oly jelei ezek, amelyeket úgy az or-
szág, a nemzet, mint a katolicizmus szem-
pontjából rendkívül nagy fontosságúnak kell te-
kintnünk.

— Személyi hírek. Fópásztorunk

kedden utazott Bpestre, hogy szerdán a püspök-
kari értekezlet tárgyalásait előkészítő-bizottság
ülésén részt vegyen. 9-én, esütörtökön lesz a
püspökkari tanácskozás a bíboros hereceprimás
elnöklété alatt, aki a legjobb egészségben töl-
tötte el primasságának 20 ik évfordulóját.

Miután Kárpiss János tanár szerkesztő-
társunk betegségeinek gyógyítása végett két hó-
nap szabadságot kapott, Brassóba ment, hogy
ott pihenve kuráltassa magát. Reméljük, hogy
teljesen meggyógyulva tér vissza hozzánk, hol
annyi intézmény érzi távollétét.

— Hittanári vizsga. Nov. 7. és 8-án folyt
le a hittanári vizsga. Jelentkezett Pálffy János
Brassóbeli és Badilla János Nagyszébenből.
Mindketten sikerrel végeztek. Gratulálunk.

— Katonai előléptetések és áthelyezések.
Petercz Ede kapitány a 61-ik gyal. ezredtől
áthelyeztetett az 50-ik gyalogezredhez. Ő es.
és kir. Apost. Felsége legközelebbben a követ-
kezőket nevezte ki 1911. nov. 1-jével: A g y a l o g s á g t á b o r n o k á v a: Kövesházi Kö-
vess Hermann altábornagyot, a 12 ik zászlóalj
paranesnokát és vezénylő tábornokát Nagyszé-
benben. Ö r n a g y o k k á: Percz Rudolf ka-
pitányt a 16-ik gyal. ezrednél, Hinterleitner
Gottfried és Krauss Lajos kapitányokat a 23.
gyal. ezrednél. K a p i t á n y o k k á: Neustifter
Richard és Kröner Béla főhadnagyokat. F ő h a d n a g y o k k á: Rosenauer János, Bogdán
Aurél, Kröpfer Vilmos és Sorecsu Sabin had-
nagyokat. H a d n a g y o k k á: Jánky Vilmos

es Hostynek Ferenc zászlósrakat. T a r t a l é k o s f o h a d n a g y g y á : Keller András tart. hadnagyot. A 12. utászedrednél: K a p i t á n y n y á : Behr Rezső főhadnagyot. F ő h a d n a g y o k k á : Krupecz Viktor, Fillinger Gyula, Toscani Alajos és Fischer Rezső hadnagyokat. H a d n a g y g y á : Magerl József számadásvezető-helyettes. Dr. Deutsch Lipót főőrzsorvost I oszt. főőrzsorvosssa. T ő r z s o r v o s s á : Dr. Fisá Albrecht ezredorvost a 18-ik gyalogezrednél. További kinevezések: Katonai elemezési főtisztviselővé Leben Pált. Elemezési tisztviselővé Schuster Ernő katonai elemezőt a gyulafehérvári elemezési raktárhoz.

— **Borr. Szt. Károly napja és az oltáregyletünk.** Oltáregyletünk oly szerencsében részesült, hogy a főpásztor névnapja után nov. 5-én megjelent a gyűlésen. Az igazgató felhasználta ez alkalmat és meleg szívvel jövő szavakkal tolmácsolta az egylet jókívánatát.

— **Havi szentségimádás** volt nov. 5-én a zárdatemplomban; a befejező ájtatosságon a templomi kiesinynek bizonyult. A szt. beszédet az egylet igazgatója tartotta.

— **Főpásztor az oltáregyleti gyűlésen.** Nagy örömet okozott az egyleti tagoknak püspök urunk váratlan megjelenése. Elismerését fejezte ki a központ áldásos működése felett; huzdította a tagokat új tagok toborzására. Dícsérettel emlékezett meg az OE. Lapról, melyre 30 koronával előfizetett. Az igazgató bejelentette azt a nagy kitüntetését, mely az egyletre háramlik, hogy a nagygyűlés folyamán meghívták őt prédikálni az Örökimádás templomába, de gyenge egészsége miatt kénytelen volt lemondani erről a kedves megbízatásról. Érdeklődnek — mondta a főpásztor — a mi oltáregyleti mozgalmainkról nemcsak Pesten, hanem Pozsonyban is. Tavozásakor lelkes éljenzés kísérte.

— **XI. kath. nagygyűlésen** egyházmegyénkől is sokan készülnek részt venni. Püspök urunk vasárnap reggel 8-kor a szt. István bazilikában tartja a kongregációk közös istentiszteletét. Hetfőn 9-kor a Szt. Ferenc III. rendjének országos értekezletén fog előkölni és kedden d. u. 1/23 órakor az egyetemi templomban a papok euch. értekezletén fog előkölni.

— **Katonai esküje.** Mindszentek ünnepe, folyó hó 1-én, a várbeli katonajoncok ünnepelesen megesküdtek arra, hogy a hazát, mindde, minden körülmények között, életükkel és vérükkel fogják védelmezni. Szentmise után, az utaszlaktanya udvarán nyelvosportok szerint sorakozott utjonok, a generalis és az összes tisztakar s nagyszámú érdeklődő közönség jelenlétében, magyar, német, oláh és cseh nyelven egy egy százados előmondására, hangosan utánmondották az eskü szavait. Disztlakarodó után a tömeg szétszozlott, magával vevé egy kedves ünnep szép emlékét.

— **Szentóra ájtatossága.** Mult hó 25-én d. u. 5 órakor tartotta a központi oltáregyesület havi szentségimádását az apácák templomában. Az Úr Jézust szeretet szerető lélek megtalálta azt a méltó keretet, amelyben lelkének tartalmát kiürithette szerelmese: a szentségi Úr Jézus előtt. A tisztaságtól ragyogó, egyszerű úragokkal ékeskedő oltár már első tekintetre egy más világba ragadta a lelkeket, oda, ahol nincs könnyhullatás, csak folytonos gyönyör, oda vonta az örök tisztaság és mennyei illatok forrásához. . . . s megteltek a mennyei édesség előzével, édes boldogságával. A szónok mély értelmű szavai bizalmat, erőt ébresztettek az áhitatba merült hűvekben; azt a bizalmat, amely egyedül az Úr Jézuson csügg és tőle várja az élet küzdelmeiben a megsegítést; azt az erőt, amelynek motívuma az élő Jézus, s amely mindent el-

tűrni, minden bajt elszenvadni kész azért, aki annyi gyalázatot elszenvedett az emberek gonoszságáért. A rövid szent beszéd után oly szépen forrott össze az Úr Jézus imádása a bok. Szűz tiszteletével. Hogyan is imádkozhatók az Úr Jézust igazán, bensőséggel az ő szent Anyjáról való megemlékezés nélkül. Az örvedetes olvasó egyes titkai közé gyönyörűen illesztődött bele az a néhány szép ének, amit a zárdai nőven dekek és a pappövendékek kara az egyes tizedek után fétváltva énekeltek. A női gyöngédség, a férfi erőteljesség hódolata volt ez. De még másrészt a szent emlékek, nagy gondolatok, nemes buzdulatok felköltésével a kedélyeket megszentelte s így ez a kis időköz az egyes tizedek közt alkalmas volt arra, hogy a lelkek elkibeszéljek magukat az Úr Jézus előtt, megmondják, mi bántja, mi nyugtalanítja, hogy kérhessen, könyörögghessen kegyelmet Annál, aki olyan szívesen ad. Ilyen keretek nagyra tövelik az emberek áhitatát, bizalomra nevelik az Úr Jézus iránt. A lelkeket segítik abban, hogy megtegyék azt a lépést, amely a természetes életből a természet fölöttébe visz, s így olvad a lelkekben egységgel a hit, a bizalom, a szeretet a realis étélet, annak dissonáns benyomásaival is. Ilyen keretek közt a szentségimádás, nem unalmasan eltöltött óra, hanem a lélek áhitat-bizalom szárnyait megnövekedésének ideje, a mennyei boldogság megjelése, a lélek imádó hódolatának bensőséges megnyilvánulása. Az ilyennek bizonyára örvend az Úr Jézus is, meg az ő szent Anyja is.

— **Hangverseny** tartását határozták el az oltáregyleti gyűlésen az adventi időszak második felében; rendezésére felkérték dr. Fellner Józsefet, ki már meg is kezdte a karok szervezését és a próbákat. A hangversenyt a főpásztor vednöksége alatt tartják meg.

— **A kath. nagygyűlésre városunkból,** mint halljuk, dr. Csabry Bonifác orvos és neje, Borbándról Butyka Sándor plébános utaztak fel. A gyűlésekről külön tudósítója van lapunknak.

— **Új rend a barátok templomában,** mint jeleztük, nov. hó elsajén lépett életbe. A hívek nagy kenyelmére szolgál, hogy szombat esténként végezhetik gyónásukat, s vasár- és ünneppon meg 11-kor is hallgathatnak szt. misét. Vasárnap este 6-kor mindig van szt. beszéd és litánia.

— **Egyesületi köszönet.** Oltáregyletünk nov. 5-én tartott gyűlésen köszönetet szavazott dr. Fellner Józsefnek és az énekkarban szereplő hölgyeknek, mert ez által az októberi ájtatosságot kedvessé és vonzóvá tették. A főpásztor kerése az volt a gyűlésen, hogy máskor is vegyék kezükbe az istentisztelet feüvények emelését.

— **Hála nyilvánulása.** Szép ünnepséggel volt színhelye Csikszentgyörgy községe nov. hó 1-én. Ugyanis Baka József r. kath. kántortanító, ki 32 évig lankadatlan buzgalommal és szeretettel szolgálta ezen községben egy a tanölyvet, mint egyházát, a mai napon megvált állásától, nyugalmába vonult. A szeretet és ragaszkodás, amit hivatását szerető munkásságával érdemelt ki, szépen nyilvánult. Szentmise után a templomból az egész falú apraja, nagya, volt tanítványai egy, mint a jelenlegiek Ince Domokos, plébános, országgyűlési képviselő vezetése alatt a nyugalomba vonult lakásához mentek. Itt Füstös Sándor kártarsa vezetésével az iskolásgyermekek a néppel együtt a Himnuszt énekeltek, mit követett Ince Domokos, plébános bucsúbeszéde. Maga a szónok is a meghatottságtól áthatva, szinte könnyezett, midőn úgy maga, mint községe, tanítványai és kártarsai nevében bucsuzott mindenki által szeretett és nagyrabecsült kántortanítójától. Beszédében kérte a Mindenhatót, hogy a tavozónak

a nyugalomban adjon hosszas, gondmentes életet és kérte a távozót, hogy a közügyek iránt tanusított munkásságával, jó tanácsaival ezen községet továbbra is boldogítsa. Felolvasta az erdélyi püspök úr elismerő levelét, melyben a szeretet szavaival fejezi ki megelégedését 38 évi munkalkodásáért. Ezek után a távozó meghatva és elérzékenyülve mondott köszönetet a szeretet és hála ekként való megnyilvánulásáért. Megköszönte Csikszentgyörgy községének azt a soha el nem feledhető szeretetet, hálát, ragaszkodást, mit 75 éven át családjuk iránt tanusított. Megjegyzendő, hogy édes atyja 43 évig volt ezen község kántortanítója. Meleg szavakkal bucsuzott plebánosától, kártarsaitól és tanítványaitól; munkalkodásukra az Ég áldását kérve. Láttam itt öreg embereket úgy, mint fiatalokat sirni, hogy szeretett kántortanítójuktól meg kell válni. Végül egy iskolás gyermek mondott bucsúverset és bucsudalt énekeltek. Én, ki jelen voltam ezen megható ünnepélyen, egy szép tapasztalattal leitem gazdagabb s a néppel mondom, hogy az actív munkásság teréről visszavonult népnevelőt a jó Isten sokáig éltesse!

Egy jelen volt.

— **Ünnepély.** Beszterceéről írják: A Kegyeles Püspök úr névnapját a besztercei róm. kath. elemi népiskola egy esinos kis családi ünnepély keretében ünnepelte meg. Jelen voltak a díszes egyháztanács előkelő tagjai és a kath. ifjúság. Az ünnepély ünnepi szt. misével kezdődött, amely után meneti zászlók alatt a kath. iskola nagyterembe vonult. Itt Noszkó Béla plébános lelkes szavakkal emlékezett meg a nagy ifjúságbarátról, a püspök urról. Majd több jól sikerült szavalás és ének után a fényes gyülekezet a püspök éljenzése közben oszlott szét.

— **A nagyenyedi oltár-egyesület saját pénztára** javára Nagyenyeden 1911. november hó 11-én a régi városháza dísztermében előképekkel egybekötött műsoros estélyt rendez, a következő változatos sorrenddel: Műsor: 1. a) H. Wienawski: Opus 17 Légende. b) Gounod: Ave Mária. Hegedűn előadja Volny József. Zongorán kíséri dr. Török Pál. 2. Felolvasás. Tartja dr. Berze Nagy János. 3. Drámai szavalat. Előadja dr. Inczedy-Joksmán Ödön. 4. Előkép: a) Fadrusz János: „Erzsébet emlék.” b) Rafael: „Sixtusi Madonna.” c) Koppay: „Hit, Remény, Szeretet.” d) Benczur: „Szent-István felajánlja a koronát.” e) Benczur: „Angyalok kara.” (Harmonium kísérettel.) (Részletes műsor és az előképek személyesítőinek névsora az estélyen fog kiosztatni.)

— **A kezdivásárhelyi római katolikus főgimnázium tanári kara** és ifjúsága 1911. évi november hó 12-én délelőtt 11 órakor, „Szent Imre Herceg”, a magyar ifjúság védőszentjének emlékére a főgimnázium tornacsarnokában nyilvános ünnepet rendez, következő műsorral: Műsor: 1. Nemzeti himnusz. Belicai Gyulától. Éneklő a főgimn. vegyeskara. 2. Elnöki megnyitót mond Péter János dr. főgimn. igazgató. 3. Szent Imre látomása. Melodráma. Szöveget írta dr. Prónai Antal, zenéjét Pusztay Ernő. Szavalja Steirer József VIII. o. t. Zongorán kíséri Elekes György VIII. o. t., hegedűn az intézeti zecetanar. 4. Ünnepi beszédet mond Csörgő Tamás főgimn. tanár. 5. Ave Maria. Énekedett. Szövegét írta Rosti Kálmán, zenéjét Hoos János. A tenorszólamot éneklő Stéger Endre VIII. o. t., a baritont Györbiri György VIII. o. t. Zongorán kíséri Both Ernő I. o. t. négedűn Kovácsy Lajos V. o. t., és violan a zecetanar. 6. A magyar nemzetért. Irta Bán Aladár, szavalja Heszke Pál VII. o. t. 7. Átom. Link Kamillától. Előadja a főgimn. zenekara.

— A felesiki esperesi kerület papsága Csikiesésben, folyó hó 6-án tartotta őszi koronagyűlést. A teljes számban összegyűlt papság a legnagyobb szellemi élénkséggel vitatta meg ügyes-bajos dolgait, nevezetesen a vadházaságok megszüntetésének módjait, a koresmák vasárnapi bezárását, a községházánál eddig tartott vasárnap délelőtti gyűlések és hivatalos órák (10—12) megszüntetését s más espereskerületek üdvös irányú átiratát. Balló János eddigi derék espereskerületi jegyző beszédét bár nehezen, de egészségi állapotára való tekintettel tudomásul vette s helyette egyhangúlag Kovács Mihály szépírói plébános választotta meg kerületjegyzőnek. Kiemelkedő pontja volt a gyűlésnek Bálint Lajos ker. főesperes korszerű, magas szárnyalású megnyitása, melyet a Köznevelés okvetlenül követeljen ki az ő szerénységétől, hádd terjedjenek a beszédben felvetett hatalmas gondolatok. A házigazda szívesen adott ebéde után, — mely szellemi értelemben a gyűlés folytatása volt, szellemileg gazdagodva távozott a papság széjjel — működése körébe.

— A székelyveckeí román. kath. egyháztanács- és iskolaszék elhatározta, hogy Kegyelmes Püspökünk által f. év október hó 7-én végzett bérmlás és számos adományaért, mellyel úgy a tanügy mint a hitközség érdekeit támogatta, halálából a templom kerítésébe 9 drb harsfát ültet, hogy hirdetői legyenek kegyelmes jó Atyánk jószágának és hogy az unokák szívében is ébren tartsák iránta a köteles tiszteletet és gyermekei szeretet tüzet. A „Majláth Gróf Püspök Emlékfái”-nak gondozása a mindenkor megyebíróra bízott s az egyháztanács határozata folytán a lelkesnek meghatagott, hogy ezen esemény a plébánia történetében is megörökíttessen.

— Az algyógyfűrdői Mária-kápolnára a gyűlésünk eredménye eddig 525 kor. Szükségünk van 692 kor-ra. Kérjük adakozásra Mária há tiszteletit. A nyugtázás az Alkotmányban történik.

— A Szent-István Társulat a székelyvársági szegény gyermekeknek 20 drb Elemi és 35 drb kis Katakizmust ajándékozott. Isten fizesse meg.

— Új postaügynökség. Az Alsó-Fehér vármegyében Szekácsveresegyháza községben engedélyezett postai ügynökség működését 1911. évi november hó 16-án megkezdi. Nevezett ügynökség kézbesítő köre Szekácsveresegyházára és Tóhat községre terjed ki; ellenőrzés és leszámolás tekintetében a balázsfalvi posta- és távirtdi hivatalhoz tartozik és forgalmát a balázsfalva-pókafalvai és fordított irányú egyfogatú kocsiküldőnek járát közvetíti és az ügynökség ezen járátok útján a balázsfalvi és a pókafalvi hivatalokkal kölcsönös egyesített rovatolást tart fenn. A szóban forgó postai ügynökség bárhova szóló levélpostai küldemény, postai utalvány, továbbá csak a hefföldre, Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába és Németországba szóló pénzeslevelek és csomagok felvételével és továbbításával, nem különben postatakarékpénztári betét és esekbe és kifizetések közvetítésével, úgyszintén mindennemű postai küldemény kézbesítésével foglalkozik. A fentebb elő nem sorolt országokba szóló pénzesleveleket és csomagot az ügynökség nem veheti fel, de azokat a feladó vesztélyére elfogadhatja és beküldheti az ellenőrzéssel és leszámolással megbízott balázsfalvi posta- és távirtdi hivatalhoz.

**Támogassuk szívvel-lélekkel, vagyis tollal és pénzünkkel az egyházme-
gyénk érdekeit szolgáló ezen egyet-
len lapunkat.**

TAN- ÉS NEVELÉSÜGY.

A szentföldi tanítók önképző köre
f. év okt. 12-én Jobbágytelken tartotta rendes gyűlést.

A gyűlés megnyitása előtt tanítottak: Resch M. Katinka, ki az V—VI. osztában a „d” hangot ismertette nagy pedagógiai érdekel és lebilincselő, kedves módszerrel; Osváth Miklós, ki a III—IV. osztában az indirect módszerrel 3-s hangkörben egy éneket ismertetett. A gyűlés során megejtett bírálat szerint a tanítások sikerültek.

A gyűlés megnyitása előtt Osváth indítványozza, hogy a gyűlés diszgyűléssé alakuljon át és az elnöki széket az elnök foglalja el.

Bajosi Elek alelnök megindokolja a diszgyűlési indítványt. Ugyanis a kör kedvelt elnökét és egyik nagyrabecsült tagját S. Kovács Pongrácot, a maroskerületi r. kath. tanítóegylet elnökét a püspöki kegy a „Pro ecclesia et Pontifice” érdemkereszttel tüntette ki. Imre Ferenc nyáradremetei kartársunk 35-évi tanítóskodása után nyugdíjaztatott. Ezek tettek aktuálisá a diszgyűlést. Megnyitva a gyűlést, kéri Osváth Miklós kartársat, hogy tartsa meg ünnepi felolvasást, ki megindokolja, hogy miért szükséges az, hogy mi tanítók megbecsüljük pályánkat és egymást, hogy miért kell megragadnunk minden egyes alkalmat arra, hogy a tanítószék munkájára felhívjuk a társadalom figyelmét?

Majd attér az ünnepek mellátására. Kimitatja, hogy a kör szeretett elnöke 30 éves munkálkodása igenis érdemes volt arra, hogy ezt a felsőbb körök honorálják. Az önképzőkör körül kifejtett érdemeit sem fejedte el, megemlékezve arról, hogy te kör megalakítása körül is nagy érdemei vannak és 8 évet meghaladó elnöksége alatt e kör úgy kivette részét a munkából, hogy méltán sorakozik hazánk legnagyszerűbb egyesületei közé.

S. Kovács Pongrácraól megemlékezve, kiemeli a társtanítóegylet elnöki székeben kifejtett működését.

Kivanja, hogy az Egek Ura sokáig éltesse őket, hogy továbbra is értékesítsék a Teremtő által adott tehetségüket a tanítószék javára és dicsőségére.

Majd megemlékezik Imre Ferenc nyáradremetei nyug. tanítóról, ki 35 évet töltött a tanítói pályán és ezt mindvégig Nyáradremetén. Nyugodtan tekinthet vissza tanítóskodására és elmondhatja: „Jó harcot harcoltam”. Az akkori nyomorúságos viszonyok dacára annyi eredményt ért el, hogy tele a fiatal nemzedék méltán vehet példát. Megalakítja a gyermek színpadot. A résztvevőket titáni erővel leküzdeve, ma egy szép tankönyvalap dicséri munkásságát, mely a nyremetei 4 tanterős iskolai gyermekserget ingyen tankönyvekkel látja el. Ugyancsak kitartó munkával a kézimunka oktatást honosítja meg, mely évről-évre szép kiállítással gyönyörködtette a szülők szízeit. Valóban méltó arra, hogy a tanítók ne térjenek napirendre csakúgy könnyen ilyen munkás élet felett. Ép azért a következő két határozati javaslatot terjeszti be:

I.

A szentföldi tanítók önképzőköré, midőn hódoló tisztelettel üdvözlő Karácson Márton apát-főesperes urat újabb — praelátusi — kitüntetésé alkalmából, kívánja, hogy az Isten a tanítószék javára sokáig éltesse; egyúttal halás közönséggel adózik ő méltóságának, hogy a kitüntetésre a marosi kerület két egyesületének elnökét ajánlotta; kéri egyúttal, hogy halánkat a Püspök

úr ő nagyméltóságához eljuttatni kegyeskedjék, ki e kitüntetésekét kioszközte és személyesen hozta Rómából. Kitüntettek további munkájára az Isten áldását kéri.

II.

A tanítószék csak önmagát becsüli meg akkor, midőn az alaprakók munkás életéről megemlékezik. Ilyen alaprakók munkás, tevékeny tanító volt Imre Ferenc a most nyugalmazott nyremetei tanítóársunk, ki az önképzőkörnek megalakítása óta kedvelt, tevékeny tagja. Nem akarja nélkülözni az ő tapasztalatait ezután sem, azért tiszteletbeli tagjává választja, miről az elnökség őt értesíti.

A gyűlés egyhangú lelkesedéssel teszi magáévá a kettős indítványt.

Ezután Király Ferenc mondja el Földes Zoltán tanítóársunk alkalmi ódáját nagy kecsültséggel.

A diszgyűlés utolsó pontjával Valics Nándor, Molnár Lázár, Varga Sándor és Sinka Karoly énekelnek egy ferfi kvartettet „Üdvözlő dal” címen szép sikerrel.

Bajosi Elek alelnök bemutatja Szabó Dénes kartársunk által készített diszokmányt s kéri az elnökséget, hogy juttassa el Imre Ferenc kartársunkhoz. Ezzel a diszgyűlést az Úr nevében bezárja.

A diszgyűlés után a rendes gyűlés veszi kezdetét. Petres József elnöki megnyitójában a valláserkölcsi nevelésre hívja fel a tanítószék figyelmét.

A gyűlés megnyitása után a mult gyűlés jegyzőkönyve hitelesített, mely után Valics Nándor tartja meg szabad előadást a játékról. Kiemelve annak fontosságát, egy néhányat meg is ismertet. Tanulmányozásra való ügyes előadást a gyűlés tapsokkal honorálta.

A beérkezett munkás bírálatá során hét elfogadott munka bírálatott meg „Ábránd és való” és „Kukide” című munkák. A jellegű levelek felbontása után az első szerzőjéről Molnár Lázárt, a második írójáról pedig Valics Nándort hallottuk. Az első a gyűlés osztatlan figyelme közt fel is olvastattott; a II.-ik felolvasása a jövő gyűlésre halasztott, tekintettel a késő délutáni órákra, úgyszintén Molnár Lázár szavaiata is.

Az indítványok során Osváth Miklós megindokolás után a következő határozati javaslat elfogadását kéri: Az önképzőkör egyik kedvelt, munkás tagjának, Korbuly Ignác volt ehedi lelkesnek eltávozását sajnálattal látja. Örömmel tudja ma is tagjának. Az új állásán kíván az Istenül áldást, megelégedést. Kéri őt, hogy maradjon meg továbbra is a tanítók olyan önzetlen barátjának, milyennek itt őt e körben megismertük. Erről az elnökség őt átiratban értesíti. A gyűlés egyhangúlag teszi magáévá a fenti indítványt.

Több keblű ügy elvégzése után az elnök az Isten nevében a gyűlést bezárja.

o—m.

Közgazdaság.

A bor.

Meg ne ütközzenek olvasóink, mikor e címet olvassák s felháborodásukban ne dobják félre a lapot, mert sem a bor dicsőítését, sem annak ócsárlását nem akarom szellőztetni.

A bor úgy tekintem most, mint gazdasági cikket, mely hazánk háztartásában igen lényeges szerepet játszik, s amellyel akarva vagy nem akarva foglalkoznunk kell.

Az emult évtizedekben, az Engel-Bürger-féle borharamiák, a borhamisítással hazánknak

epen oly nagy hírnevet szereztek, mint a hasonló fajtájú lélekkufarok a hungarának.

Emiatt a külföldi elidegenedett tőlünk s borszükségeit más országokban szerezte be, mert félt Magyarországtól, melynek borkereskedése lelkiismeretlen, elvetemült emberek kezébe került, akikben bizni nem lehetett a multban s nem lehet a jelenben.

Milliókra menő kárt okozott ez Magyarországnak; a borhamisítók pedig büntetlenül vágtak zsebre a százezeket, legfőbbnek egy napi szolgabírói áristomat kaptak, míg végre a tönkretett börttermelő gazdák evekig tartó erélyes munkálkodásának sikerült a magyar kormányt reakénszeríteni, hogy a borhamisítók ellen tegyen már valamit.

Igy születtek meg a borhamisítás ellen hozott állami intézkedések, melyeket meg a híres magyar közigazgatás sem tudott eredeti intenciójából annyira kiforgatni, hogy jótékony hatása előbb vagy utóbb érezhetővé ne legyen.

A borhamisítás szigorú ellenőrzése miatt, a magyar bor hírneve ismét kezd visszatérni. Ennek világos bizonyítéka az, hogy a külföldi nagyobb borkereskedők borszükségeiknek kielégítése céljából ismét előszeretettel keresik fel hazánkat. E miatt igen természetesen, a bor árának emelkedése minden terezen érezhető, mert a kereslet növekedése ezt szükségszerűen előidézti.

A magyar kormány jövő évi költségvetésében, a borhamisítás szigorú ellenőrzésének céljaira 30.000 koronával többet vett fel. Ez az öröndetes tény is bizonyítja, hogy a kormány komolyan foglalkozik e nagy horderejű kérdéssel, mely évenként milliókra menő hasznót, vagy kárt okozhat az országnak, s számtalan kis és nagy ékszíztenciát juttathat jöletéhez vagy a vándorbothoz.

Most csupán az ellenőrző közegek becsületességén és lelkiismeretességén fordul meg, vajjon jó egynehány millióval gazdagabb legyen-e ez az ország, vagy szegényebb; fellendüljön-e gazdasági életünk az ez igazán tekintélyes agazata, vagy pedig visszasüllyedjen oda, ahová azt az Engel fele fajmagyarok juttatták volt?

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Nyilatkozatok, vélemények „AZ UTITARS”-ról.

1. „Az Utitars nagyon jó szolgálatot tesz. Én erre mindig vagytam, sokszor gondolkoztam kiadása fölött s hála Istennek már megjött.”
2. „Eznek a kis könyvecskének, eltekintve attól, hogy valóságos kincses bányája az elmékedő leleknek . . . meg vagyok győződve róla, hogy aki e könyvet egyszer kezébe veszi s megszívleli belőle, milyen édes az Ur azoknak, kik Őt igazán szeretik, megfogja kedvelni a szerény „Utitars”-at s nem fogja többé azt lenni soha.”
3. „A kedves kiállítású és gazdag tartalmú „Utitars” megküldéséért fogadja leghálásabb köszönetemet. Tudom, hogy naponként nagy lelki haszonnal fogom használni. A II. kötetre már most jelentkezem.”
4. „Az „Utitars” nagyszerű könyv — igazán mindenkinek meg kellene szereznie . . .”
5. „Az „Utitars”-at ismerem, tudom kívülről, el is prédikáltam már sok változatban.”
6. „A kedves „Utitars” megjött. Tiszta forrásháló bugyogó s zöld pázsiton folydogáló patkóska üdösgével hat a lelekre. Az egyes gondolatok azonnal megragadják a lelket s úgy bekapaszkodnak abba, hogy egész napon át nyújtja a táplálékot. Igazi katechezis az elmékedés terén. Predikációk készítésénél is megbecsülhetetlen szolgálatot tesz.”

Nincs más hátra, mint hogy az a 170 drb. példány vevőkre találjon.

* *Kis Pajtás*, a keresztény magyar családok e közkezdveltségű gyermeklapjának most je-

lent meg a 10 ik száma, amely tartalmának gazdagságával, változatosságával s művészi képeinek sokaságával méltóan soraközi az előbbiekhöz. Mészi, versai elevenek, szépek s mélyen átértett erkölcsi érzékkel megirítottak. Tartalmából csak Szigethy Vilmos nagyszerű humorral megírt elbeszélést, Sik Endre úde poézissal átíratott versét s a Piros alma című meghatóan szép mesét emeljük ki. A bájos és művészi rajzok sokaságát megemlíteni szinte felesleges, ebben a Kis Pajtás vezet. A Kis Pajtás szerkesztősege és kiadóhivatala Budapest, VII. Damjanich utca 50. szám alatt van. Előfi zetési ára felelyre 4 korona.

* *Dreiszigler* Népoktatásának ez évi 8. száma jutott hozzánk. Igazán tartalmasok a cik ket. S mind az iskolát, a didaktikát, a módszert szolgálják. Könyvbírálati az igazságot szolgálják s nem pajtáskodnak. Különlegessége: az új Rendszabályoknak az iskolaszekre vonatkozó rendelkezéseit közli. Apró közlemények címén sok igazságot mond meg hátraan és okosan. Jó lap, melynek jövője van. Érdemes a pártolásra. Mejelenik Kaloosán. Egész evre 4 korona az ára.

* *Az Élet* 45. száma tartalma: Útés és visszaütés. Izsóf. — A kissármási láng. Anka János. — A látogatás. Bokor Malvin. — Mindennapi kenyerünk. Móra Ferenc. — A Papne. (Regény.) Lányi Sarolta. — Pekk. Kanizsai Ferenc. — Az ovális arckép. Póó Edgar. — Onnauyuki. Lafadio Hearn. — Vitaki olvassa. (Költemény.) Bogváts László. — Csütörtök úr. (Regény.) Chesterton Hevei. — Egy kemény ember halála. — A Petőfi síremlék. — Színház. — Mozgókepek. — Szerkesztői üzenetek.

* *Mejelenik* és kapható lapunk kiadóhivatalában (Papp György könyvnyomdája Gyulafehérvár) Tervezetek a közigazgatás reformjához, különönbste ki n t e l a k ö z s e g e k r e. Itta: Teleký Dezső verespataki szolgabíró. Ára 4 korona.

* *Előfizetési felhívás!* Az a rokonszenves fogadtatás, melyet „Emberszivek” és „Virágének” című könyvimmal úgy a sajtó, mint a nagyközönség részéről tapasztaltam, új bátorságot ad nekem arra, hogy harmadik könyvemet is jóindulatukba ajánljam. Szent és rendíthetetlen irányelvemhez, hogy: az irodalomba csak a szépeknek, tisztának és nemesnek van helye, ezuttal is változatlan hússéggel ragaszkodom. Nem vagyok érthetetlen szambóista, sem meztelen szavú verista; s jöllehet húsból-verből való emberek az alakjaím, a húruk nem kelevényes, a verők nem romlott . . . Egészséges emberekről igyekeztem megírni egyet-mást. Könyvem „Az élet mellől” címmel december havában jelenik meg ízléses kiállításban ára 2 korona 10 fillér lesz. Az előfizetési díjak lehetőleg november hó végéig Szentegyház-utca 5. szám alá (Erd. rk. Státus irodája) küldendők. Kolozsvárt, 1911. év november havában. Tisztelettel: P. Jánosy Béla, az erd. rk. státus titkára.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

X. Mese. A bagoly és denevér s egyéb sötét állat látogatába mentek a kanári madárhoz; szívesen fogadta fura vendégeit s megkínálta őket finom kanári eleséggel, pipéhurral, salátával s egyéb jó dologgal. A sötét vendégek firtogatták csőrüket — nem ízlett nekik s kistűtők, hogy rossz, emészthetetlen az eleség, a gyomrukát elrontotta. De vajjon változott-e ezzel a lényeg? A kanári madár oly jó étvágygyal táplálta magát napról napra. Az Utitars nem a sötétben bujkáló s kellemetlen hangú bagolyk és denevérek számára íródott. Ne törődjön vele. Údv. és melog kézőgas.

Kandalló világa. Jónni fog — mire fűtenek — hidegben hatástalan volna.

A nevelés végelja. Bírálat alatt van. Ha lehetséges ohaját teljesítem. Údv.

M. Bizony bosszantó az; akár milyen eszmét vetünk fel, nem jön rá semmi visszhang. De hogy ha valakinek a tyukszemére lépünk, a felszíszeszen özőne zúdul reánk; hiányzik az ügyszerelet és az onzelen munkakedv. Ez már így van. Mi éreztük ezt legjobban.

Több Kath. Kőri tag. Helyben. Kár oly nagyon fenyegetődni a „Nap”-pal és az „Est”-tel; hisz az elnöksege a legnagyobb körültekintéssel várakozott mostanig, hogy látha . . . Ep a napokban tárgyal a szerkesztőnkkel a butorok eladását illetőleg; megtörténik a legrovidebb idő alatt s a bejött pénzt a takarékhá helyezik. Nem lehet itt szó a közgyuon „potya használatáról” s „elkotyveteléséről”. Ha ez nem elég megnyugtatósokra — tegyenek, a mit akarnak.

PÁLYÁZAT.

A csöbi r. k. kántortanítói állásra pályázat hirdettek.

J a v a d a l o m: 1) Természeti lakás 2 szoba, konyhával és pincével, gazd. épületek, kert. 2) 2 hold 1217 □-öl ingatlan haszonértéke 40 kor. 3) A hívektől kepe címen 20 kal. buza értéke 40 kor., 20 kal. zab értéke 24 kor., 18 véka szemes törökbuza 28 kor. 80 fill., 2 öl tűzifa értéke 24 kor., ospora 3 kor., stóla 14 kor. 4) Magtár-alap kamataiból 28 kor. 20 fill. 5) Államsegélyből 798 kor.

K ö t e l e s s e g e i: 1. A kántori teendők végzése lelkes utatítása szerint, 2. osztatlan iskolában a mindennapi és ismétlők tanítása minden tárgyból.

Pályázati határidő november 17. Személyesen megjelenők előnyben részesülnek, de utiköltség nem téríttetik meg.

Bordos, u. p. Nagykend, 1911. nov. 6-án.

Szabó Dénes
lelk. isk.-széki elnök.

Mejelenik! Mejelenik!

AZ UTITARS

c. elmékedés könyv Soóthy Gyulától.

ÁRA 2 KORONA.

Mejrendelhető a szerkesztősegeben vagy e lap kiadójanal.

Kitűnő, Gázkocsz, kenmentes

mely alkalmas szobafűtésre, központi fűtésre, kovácsok, szivógazmotorok, építőmesterek stb. számára, kapható a városi légszeszgyár, városi irodájában, Kapu-u. 60. sz. Ugyanitt gázfűzők, gázfűdőkályhák, melegvíz-automaták stb. allandó kiállítás és eladási helye.

Szólóoltványokat

szállít amerikai sima és gyökeres vesz-

szőköt különféle fajokban, **íajtisztaságáért** jótállva legdusabb választékban a már evék óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szólóoltvány telep
Tulajdonos: **CASPARI FRIGYES**

Medgyes 67. sz. (Nagyküküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni.

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett **elismerő levelek**, ennel fogva minden szólóoltvány megrendelésnek megtetele előtt az ismerős személyiségtől úgy szó mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szólótelep feltetlen megbízhatóságáról

HAZAI IPAR!

ALAPITTATOTT 1770.

Andrásosfszky Efraim

múharangöntő Kolozsvárt, Kossuth L.-u. 36. sz.

Ajánlja a főtisztelendő minden felekezetheli magas papság, egyházközség és tkts. gondnokságok figyelmébe Erdélyben legnagyobb

harangöntődjét.

Elvállalja minden fajta harang öntését vagy repedt harangok újraöntését és azok becszerelését. Ajánlja továbbá az általa feltalált s a birodalom mindkét feleében kir. szabadalommal kitüntetett vaskoronás felszerelését felelőség mellett. Videki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesít.

Költségvetéseket kivánczra bérmentve küldök azonnal.

Tisztelettel **Andrásosfszky Efraim.**

Ruzsinszky Béla

géperőre berendezett oltárépítő műhelye
PÉCS, MAJLATH-U. 25. SZ.

! MEGBIZHATÓ KATHOLIKUS GÉG !

A pécsi orsz. kiállításán az iparművészeti társulat által arany éremmel kitüntetve.

Készít és elvállal mindennemű templom berendezési és felszerelési tárgyak, u. m.: oltár, szószék, gyóntatószék, templompadok, szentély korlát és egyéb felszerelési tárgyak készítését, szállítását, régi oltárok aranyozását és átalakítását. ▲

Pontos rajzzal és költségvetéssel készséggel szolgálók. ::

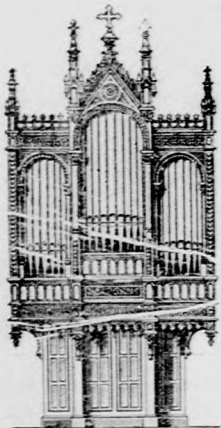
Több kisebb méretű vagy több nagyobb megrendelésnél személyes megjelenés. ▲

! Lelkiismeretes kiszolgálás !

! Több elismerő nyilatkozat !

BODA JOZSEF

ORGONA ÉS HARMONIUM ÉPÍTŐ CSIKTAPOLCÁN.

Van szerencsém a főtiszt. papság és a m. t. egyháztanács szives tudomására hozni, miszerint

orgona és harmonium építő műhelyemet

teljesen ujonnan rendeztem be, minek utánna módomban áll a legnagyobb szabásu orgona építését is elvállalni. Bárminemű javításokat és átalakításokat jutányos árban, pontosan eszközök.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri, kiváló tisztelettel
Boda József, orgona és harmonium-építő Csiktaplocán.

ALAPITVA 1898.

ALAPITVA 1898.

Valóban jó és szépen égő —

templom olaj,

finom olajból, üveg, tömjén, füstölőszén az egyh. szabv. megfelelő

méhviaszgyertya

:: Kapható a legjutányosabban ::

Dokupil Lajos

viaszgyertya gyárosnál —

Nagylévárdon, (Pozsonym.)

Árain: olaj 1 K 20 f. olajból 2 K 50 f. üveg 2 K, tömjén 2 K 40 f.-től 3 K 20 f.-ig kgr.-kint.